Úřední věstník
Evropské unie

CS
Řada L

2026/2329

23.10.2026

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2026/2329

ze dne 21. října 2026

o monitorování přítomnosti N-nitrosaminů v potravinách

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) V roce 2023 přijal Evropský úřad pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad“) stanovisko týkající se rizik pro lidské zdraví v souvislosti s přítomností *N*-nitrosaminů v potravinách ([1]). Úřad ve svém stanovisku posoudil deset karcinogenních *N*-nitrosaminů (TCNA), o nichž je známo, že se vyskytují v potravinách, konkrétně *N*-nitrosodimethylamin (NDMA), *N*-nitrosomethylethylamin (NMEA), *N*-nitrosodiethylamin (NDEA), *N*-nitrosodipropylamin (NDPA), *N*-nitrosodibutylamin (NDBA), *N*-nitrosomethylanilin (NMA), *N*-nitrososarkosin (NSAR), *N*-nitrosomorfolin (NMOR), *N*-nitrosopiperidin (NPIP) a *N*-nitrosopyrrolidin (NPYR). Úřad konstatoval, že limity expozice (MOE) pro TCNA vzbuzují při vyšších úrovních expozice obavy z hlediska zdraví.

(2) Úřad doporučil, aby se shromáždilo více údajů o výskytu TCNA ve zpracovaném mase a dalších zpracovaných potravinách a o výrobcích vařených různými způsoby, s přidáním potravinářských přídatných látek dusičnanů (E 251–252) a dusitanů (E 249–250), či bez nich. Rovněž doporučil, aby se získaly informace o tom, zda se v potravinách potenciálně vyskytují karcinogenní *N*-nitrosaminy jiné než TCNA. Dále doporučil, aby se pokračovalo v práci na standardizaci citlivé analytické metody pro kvantifikaci těkavých i netěkavých *N*-nitrosaminů v různých potravinářských výrobcích. V neposlední řadě úřad doporučil shromáždit více informací o faktorech, které vedou k relativně vysokému obsahu *N*-nitrosaminů v některých potravinách, což by umožnilo vypracovat opatření, která by přítomnosti *N*-nitrosaminů v takových potravinách zamezila nebo ji omezila.

(3) Výsledky monitorování *N*-nitrosaminů by měly být spolehlivé a srovnatelné a je obzvlášť důležité, aby metoda analýzy měla nízkou mez stanovitelnosti (LOQ). Je proto vhodné vydat doporučení pro odběr vzorků a metody analýzy.

(4) Je proto vhodné doporučit monitorování *N*-nitrosaminů v potravinách, identifikaci faktorů vedoucích k vysokému obsahu těchto látek a shromáždění většího množství informací v souvislosti s opatřeními, jejichž přijetí se doporučuje za účelem zamezení přítomnosti *N*-nitrosaminů či jejího omezení v dotčených potravinách,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

1) Členské státy by ve spolupráci s provozovateli potravinářských podniků měly monitorovat výskyt *N*-nitrosaminů nebo alespoň TCNA v potravinách, konkrétně v konzervovaných masných výrobcích, zpracovaných rybách, alkoholických nápojích, zpracované zelenině, zpracovaných obilovinách, mléku a mléčných výrobcích a fermentovaných, nakládaných a kořeněných potravinách.

2) Doporučuje se, aby se odběr vzorků pro účely monitorování prováděl v souladu s nařízením Komise (ES) č. 333/2007 ([2]). Metody analýzy by měly být založeny na tandemové hmotnostní spektrometrii (MS/MS), ve spojení buď s kapalinovou chromatografií (LC-MS/MS), nebo s plynovou chromatografií (GC-MS/MS). Použije-li se ke stanovení přítomnosti analyzátor tepelné energie (TEA) nebo jiné metody analýzy, měly by být k dispozici důkazy o tom, že vedou k získání spolehlivých výsledků pro jednotlivé *N*-nitrosaminy.

([1]) EFSA CONTAM Panel (vědecká komise pro kontaminující látky v potravinovém řetězci při úřadu EFSA), Scientific Opinion on the risk assessment of *N*-nitrosamines in food, EFSA Journal 2023, 21(3):7884, 278 s., https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.7884.

([2]) Nařízení Komise (ES) č. 333/2007 ze dne 28. března 2007, kterým se stanoví metody odběru vzorků a metody analýzy pro kontrolu obsahu stopových prvků a kontaminujících látek z výroby v potravinách (Úř. věst. L 88, 29.3.2007, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/333/oj).

3) Mez stanovitelnosti (LOQ) pro stanovení přítomnosti každého TCNA jiného než NSAR by měla být nižší než 1 μg/kg a pro další *N*-nitrosaminy nejvýše 5 μg/kg. Pro NSAR by LOQ měla být co nejnižší.

4) Členské státy by měly ve spolupráci s provozovateli potravinářských podniků provést šetření a zjistit, které faktory vedou k vysokému obsahu *N*-nitrosaminů v potravinách, a shromáždit informace v souvislosti s opatřeními, která by se měla přijmout za účelem zamezení přítomnosti *N*-nitrosaminů či jejího omezení v dotčených potravinách.

5) Členské státy a provozovatelé potravinářských podniků by měly shromážděné údaje poskytnout úřadu za účelem jejich kompilace do jedné databáze v souladu s požadavky uvedenými v jeho pokynech o standardním popisu vzorku (SSD) u potravin a krmiv a v souladu s dalšími konkrétními požadavky úřadu na podávání zpráv ([3]). V případě zpracovaného masa a dalších zpracovaných potravin by měly uvést, zda byly použity dusičnany nebo dusitany jako potravinářské přídatné látky. V případě, že se vedle obsahu jednotlivých *N*-nitrosaminů uvádí suma TCNA, měla by tato suma odpovídat dolní mezi sumy jednotlivých *N*-nitrosaminů.

V Bruselu dne 21. října 2026.

Za Komisi
Olivér VÁRHELYI
člen Komise

([3]) https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0.